

VÄRLDEN ÄR FULL AV DUMSKALLAR

Tjugoförsta kapitlet – i vilket vi blir inbjudna till morbror Sven för att fira jul

På julafton tog jag på mig min röda skjorta och de svarta byxorna jag köpt till morsans begravning och som fortfarande var mina finbyxor. Jag hade duschat och rakat mig och kastat rakvatten i armhålorna. Den deodoranten jag haft en gång hade tagit slut, men av någon anledning hade jag flera flaskor rakvatten. De varade för evigt tycktes det. Kanske för att jag nästan aldrig rakade mig. Nu hade det blivit ännu mer sällan sedan jag köpt min trimmer. Nu tog jag bara bort det värsta en gång i veckan, men var aldrig slätrakad. I stället för att gå och köpa en ny deodorant tog jag en flaska med rakvatten och stötte öppningen mot armhålan så att det kastades ut lite väldoftande vätska. Det fungerade riktigt bra.

Jag orkade inte ge mig på att klippa mig, men jag drog faktiskt en kam genom håret. Sedan stoppade jag de tre paketen till barnen i en kasse och gick ner till Värnhemstorget för att ta bussen. Min morbror Sven bodde en bit utanför stan i en välordnad förort med stora villaområden med likadana sjuttioalshus i snörräta led. En av kusinerna bodde i en nästan likadan villa i ett annat område på samma ort, men den andra, Elisabeth, bodde på Limhamn. Det slog dem inte att jag kanske skulle vilja ha skjuts. Men de tyckte väl att de hade bilen full, med två barn, julklappar och all annan skit. Det var okej att ta bussen. Jag och hennes man hade lite svårt att prata med varandra. Han jobbade som säljare någonstans. Jag kunde aldrig komma ihåg var han jobbade eller vad han sålde. Men en skitsnackare var han, som de flesta säljare. Jag hade aldrig kunnat med skitsnackare.

Klockan två skulle jag vara där, så jag tog bussen strax efter ett. Det var inget riktigt julväder, om man med det menade vinter och kallt och snö. I stället var det ett par plusgrader, blåsigt och fuktigt i luften. Det vill säga det vanliga skånska julvädret. Åkrarna låg svarta och vindpinade och chauffören fick sätta på vindrutetorkarna för att få bort skiten som bilarna framför stänkte upp. Från busshållplatsen var det inte långt till min morbrors hus. Som vanligt lyckades jag ändå ta in på fel gata och gick och irrade en bra stund innan jag insåg mitt misstag. Alla husen såg likadana ut. Jag kunde heller aldrig komma ihåg vilket nummer de bodde på och han bytte bil vartenda år tycktes det som, så det var inget säkert sätt att avgöra vilket hus jag skulle ringa på i. Jag fick gå och glo på brevlådorna för att hitta deras efternamn.

Min morbror hade aldrig slutat krama mig när han hälsade. Det kändes lite fånigt att stå och krama en stor tjock karl men jag antog att han gjorde det för att han tyckte om mig.

– Stig in i stugan.

Hans fru, Anita, kom ut ur köket med ett förkläde över sin röda blus och kjol. Ändå sedan morsan dog hade hon för vana att se på mig som om hon tyckte synd om mig. Det var rätt jobbigt. Hon hade också blivit lite mammig mot mig och verkade hoppas att jag skulle ty mig till henne nu när morsan inte fanns. Men jag hade inget behov av en ny mor. Fast jag var över trettio så tycktes hon tro att jag inte riktigt kunde ta hand om mig själv. Det stämde kanske men i så fall hade hon ingen aning om det. Hon bara antog att det var så. Kanske det berodde på att jag inte hade något jobb. Hennes egna barn hade gjort karriär och verkade trötta på hennes omsorger. Då vände hon uppmärksamheten mot mig. Jag kunde gå med på att bli bortskämd en gång om året. Några timmar på julafton kunde jag stå ut. Hon skulle såklart också kramas. Sedan fick jag gå in och sätta mig i soffan. Pontus, min kusin hade redan kommit med sin lilla familj.

– Där är han ju med sin röda skjorta, skrek han när jag steg över tröskeln.

Han var rätt jobbig. Så jävla högljudd hela tiden. Hans fru, Mia, var snygg. För snygg för att det skulle kännas bekvämt. Det var lätt att blicken fastnade på henne och ibland fick jag för mig att hon märkte att jag satt och stirrade. Inte för att jag skulle få för mig att pröva något. Jag skakade hand med bägge två och satte mig i ena änden av den stora hörnsoffan i svart skinn. Deras lilla dotter stapplade runt bordet på ostadiga ben. Hon kravlade upp till sin mor och kröp sen bort till mig. Försökte klappa mig på huvudet men hon slog mest. Det gjorde inte mig någonting, men Mia sa till henne.

– Klappa fint. Klappa fint. Annars gör det ont på Zeke.

Elisabeth och hennes man var sena. Som vanligt. Jag kunde inte minnas att jag träffat henne någon gång då hon inte varit stressad. På bordet var glöggmuggar och pepparkakor framdukade. Jag var jävligt sugen på en pepparkaka men vågade inte ta någon.

– Vill du ha en pepparkaka Astrid, frågade Mia.

Det var rätt uppenbart att ungen ville ha en pepparkaka. Hon var på väg att riva ner hela duken när hon försökte nå fatet som stod på bordet. Astrid fick en pepparkaka men vi andra fick snällt sitta och vänta. Ibland var artigheten förbannat löjlig. Vad gjorde det om jag tog en pepparkaka? Skulle Elisabeth och Jimmy, som skitsnackaren hette, ta illa upp om jag tog en pepparkaka innan de kom?

– Men var blir de av, hörde jag Anita säga i köket. Glöggen är ju varm nu.

– Vi börjar så får de komma när det kommer, sa morbror Sven.

Precis när han steg in vardagsrummet med glöggrytan hördes en bil köra in på uppfarten.

– Du kan väl börja servera, Pontus, så öppnar jag dörren.

– Så du är här i år igen Zeke, sa Elisabeth när hon såg mig i soffan.

Jag antog att hon tyckte att jag inkräktade på deras julefröjd.

– Ja, jag är visst det och du också, svarade jag.

Hon verkade inte tycka att mitt skämt var särskilt roligt. Hon hade blivit tantig väldigt tidigt. Men inte en skrattande hjärtlig tant som sin mor utan en sur och gnällig kärring. Hennes man var överhjärtligen som vanligt. Jag fattade inte varför. Jag tänkte inte köpa något av honom. Han hade redan tagit sig en julsnap eller två och var röd på halsen och om kinderna. Jag tyckte att han liknade en röd svettig gris. Deras två pojkar, Daniel och Fredrik, sprang direkt in till sin mormor och tiggde om ischoklad.

– Ge dem ingen choklad före maten, mamma.

Fast det fick de förstås och kom in i vardagsrummet bruna i mungiporna.

– Har alla fått glögg? Då säger vi väl god jul och välkomna och allt det där.

Morbror Sven hade en gräslig julslips på sig och verkade bli tjockare för varje år.

– Står du och skållar mandel fortfarande mamma, sa Elisabeth. Varför köper du inte bara flarn i stället?

– Det är inget besvär och pappa tycker bättre om hela mandlar.

Så var det vanliga tjafset igång och jag satt tyst som vanligt. Pontus och Jimmy gjorde sitt bästa för att överrösta varandra. Morbror Sven drog fräckisar. Mia och Elisabeth pratade om barnen. Ungarna tjatade om julklappar. Utom lilla Astrid som bara var intresserad av russinen och pepparkakorna.

Så var det dags för Kalle Anka. Jag var över trettio år. Alltså hade jag sett de här filmerna fler än trettio gånger. Men jag ville se dem igen. Jag ville försöka upptäcka nya saker i

Tomteverkstaden. Jag ville höra de fem männen i lustiga hattar skrika ”Honom ska vi ha.

Jippiiii!” Men det var inte alla som var lika intresserade. Pontus och Jimmy försökte överträffa varandra i konsten att säga alla repliker i förväg. Det värsta var att de hade fel sjuttiofem procent av gångerna. Jag hade upp i munnen att be dem hålla käften men insåg att det inte var så bra för julfriden. Men om de nu inte brydde sig om mig så kunde de ju hålla flabben så att barnen hörde. Astrid förstod ju ingenting, men hon satt snällt i mitt knä och åt russin. Av pågarna var det den lille, Fredrik, som var mest inne i vad som hände i rutan. Han tyckte att det var grymt spännande när Robin Hood var inne i prins Johns sovrum. Daniel var inte lika blyg som jag.

– Kan ni inte vara tysta? Mamma, säg till dem att de ska vara tysta.

– Jimmy. Ingen tycker du är rolig.

– Men vad fan. Det här har vi ju sett hundra gånger.

– Du, ja, sa Daniel. Bara för att du är hundra år.

Så jävla rätt han hade.

Som vanligt gjorde jag misstaget att äta för mycket sill på julbordet. Det kändes så futtigt att bara ta en eller ett par bitar av varje sort så till slut satt jag där med tallriken full med ett par tre ägghalvor och en skiva grovt bröd och när jag sedan vräkt i mig lax och ål och korv och sylta och den andra skiten så var jag nästan för mätt för att äta skinka och kål. För att inte snacka om prinskorvar och köttbullar. Varje gång gjorde jag samma miss och jag fattade inte varför. Sill kunde jag äta varje dag på året om jag hade lust. Jag fick också sämre aptit av att jag drack sprit. Första snapsen tog jag för att jag skulle stå ut med Pontus och Jimmys skrän. Andra snapsen tog jag för sällskaps skull och den tredje bara för att det skulle så vara. Så var det julölen som morbror Sven hela tiden såg till att mitt glas var fullt av.

Redan vid matbordet började ungarna tjata om julklappar. De fick besked om att tomtén skulle komma när vi ätit klart så Fredrik slängde i sig tre köttbullar och två prinskorvar och sa att nu hade han ätit. Hans storebror blev klar nästan lika fort och satte sig och spelade tv-spel utan att tacka för maten. Volymen var alldeles för högt uppskruvad och jag höll på att få krupp av att höra den jävla kulsprutan smattra som en jävla hackspett på amfetamin. Men ingen sa till honom. Hans föräldrar satt bara och glufsade i sig och snackade högre och högre för att överrösta de verklighetstroga våldsorgierna. Jag såg på Anita att hon blev irriterad men det var kanske känsligt att säga till barnen om inte föräldrarna sa något.

– Vill ni inte ha ris à la Malta, pågar.

– Nej, det är äckligt.

Men vi andra skulle såklart pressa i oss av den också. Var det jul så var det. Det var inget att be för. Jag började må dåligt. Det blev inte bättre heller när Astrid sket så att det läckte ur blöjan och diarrén rann längs benen. Hennes lilla mage pallade väl inte alla russin som hon stoppat i sig.

– Är det dags för julklappar nu, frågade Fredrik när Mia kom tillbaka med en nybytt och avtvagad Astrid.

– Nej, nu ska vi vuxna ta en slät kopp kaffe, sa Anita.

– Amen...

Jag förstod om de började tycka att det var tråkigt nu. Det tyckte jag också. Ingen pratade med mig och jag pratade inte med någon. Det gick inte att få en syl i vädret på grund av skitsnackarna.

Till slut var det ändå dags för julklappar. Jag förväntade mig inte att få någon. Men som vanligt hade Anita gått och köpt antingen några par strumpor eller kalsonger. Det var ju sånt som behövdes. Detta år blev det kalsonger. Gesten var trevlig. Hon och morbror Sven brydde sig. Det kändes skönt. Barnen fick löjligt många julklappar och mina stackars små böcker kom helt bort bland alla leksaker. Jag tänkte på syrran och min systerdotter och att jag önskade att jag kunnat fira jul med dem i stället. Jag var ju faktiskt morbror men hade aldrig träffat mitt syskonbarn. Det kändes jävligt visset. Efter julklappsutdelning, mandelmussla med grädde och sylt och något som hotade att bli ett löjligt gräl mellan Elisabeth och hennes man, men som avstyrdes av Anita, tackade jag för mig och satte mig på bussen hem. Det var bara Anita och morbror Sven som protesterade när jag sa att jag skulle dra mig hemåt. Det kunde kvitta för min del. I en påse fick jag en bit av julskinkan som jag kunde ha i mellandagarna. Anita trodde väl inte att jag kunde fixa mat själv. Hon hade aldrig sett mig poppa popcorn. När jag kom hem letade jag fram syrrans telefonnummer. Eftersom jag fortfarande var lite lullig efter snapsarna och ölen behövde jag inte ladda särskilt länge innan jag lyfte luren och slog siffrorna. Ingen svarade, men jag lämnade ett meddelande på telefonsvararen. Sen la jag mig i sängen och försökte somna. Det tog lång tid men jag skulle ingenstans.